

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“ a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter (Az általatok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.) XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhhoz, 1895. márczius 6-án.

Előfizetési árak:
Egész évre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felélős szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik minden kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: **Szent-István-tér 1.**
Egyes számok kaphatók: a dohánytörszékben.

Magyar szívvel, magyar szeretettel, magyaros jókívánásokkal üdvözöljük a magyar nemzet büszkeségét, a királyi ház szívvel-lélekkel magyar tagját, József kir. herceget születésének hetvenedik évfordulója alkalmából.

Annyi vihar járt már felettünk, annyira egyedül érezzük magunkat a körülöttünk szorongó nemzetek keretében, annyira a magunk erejére vagyunk utalva, hogy ha mást nem, de szeretni megtanultunk. Szeretni legalább is azt, a ki önzetlenül, igazán a szíve szerint szeretni tud bennünket.

S ha volt valaha valaki, a ki ezt a szeretetet magának meghódította, az József kir. herceg volt. Itt született, itt ringatták bölcséjét, a magyar haza édes levegőjét szíta magába, a magyar haza célos buzájából sütteti a kenyerét, a magyar hegyek tüzes borát issza, nyelvünk

az ő nyelve, természete magyar, jelleme magyar, szokásai a töröl metszett szittya magyar szokásai. Osztózik bánatunkban, részt vesz a szíve, a lelke szerint örömeinkben. A jóságos Isten is azért teremtette, hogy szomorú sorsunkban, búbanatos napjainkban örömlünk, vigasztalólk, remény-ségünk legyen.

Mi fejérmegyeiek meg épen a miénknek nevezhetjük. Hiszen legszűkebb hazája, kedves otthona: Alesúth, a mi gyéink szíve és büszkesége. Az a kis paradicsom, az a minta gazdaság a jó és nemes izlésnek a mintaképe. Itt ismerjük őt egészen, példás keresztény lelkét, példás család életét, a minta-tűzoltóságok, a fejérmegyei néphez való atyai jóindulatát, minden nemes és igaz magyar eszme iránti meleg, jóságos érdeklődését.

Szereti a magyarok Istene is, a ki helyen esztendőit ott közöztünk. Adja meg még sokáig! Adjon neki friss erőt, romlatlan egészségét a szeretet, mely eddig övezte, nem foszlik szét, csak erősödik, ragaszkodásunk csak állhatatosabb lesz. A jó kívánatok ostromolni fogják az Éget áldásaiért. Kérjük a magyarok Istenét, hogy bőségesen áraszsa reá!

Honfoglalás.

I.

Mi a hon? Szinte el is feledtük ezt a fogalmat a nemzetközi, hazátlan fogalmak babilonjában. Valamikor azt a földet tartottuk annak, melyet a nemzet vérével szerzett, saját verejtekével, majdnem inádatával halmozott el, s mintegy arcát nyomta bele abba annak humuszába, hogy a belőle fakadó buzaszál, kender még az utszéli bógánes is magyarul mosolyogjon, mocsári golyája, ereszenek fecskéje is magyar hangon beszéljen.

Ha nyugatra utazunk, felesleges bárkit is megkérdezzünk, kinek földjén járunk. Nem csak a nép viselete, nemesak a legkisebb kunyhó nemzeti jellegű, de még a föld, a szántás, a vetés is azon nyelven szól hozzánk, a melyen gazdája honának nevezi azt. A németnek földjén, gazdálkodásán ott látjuk népe nehéz, biztos lábnyomát, meg levegőjének színeiben is a masszív alaposság uralkodik. Annyira beleda lelkét, honának szeretetét. Ha francia határra érünk, nincs átmenet. Egyszerre minden megmozdul, csacska, kedélyes, könnyed, finom lesz minden. Mondhatjuk-e ezt hazánkról? A régi kuriák kidől kapui, idegen nyelven spekuláló árendásai, rongyos napszámos népe, mely régi nótáit is elfeledte, csak a zsidó ponyván vett időtlen, hazátlan áriákra gyujt rá, ha a pálinka ráerőlteti... ez alig magyar haza, csak „jogállam“, csak politikai terület,

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCAJA.

Farsangi képek az antik világból.

Irtá és a belvárosi kath. kör 1903. évi február hó 18 tartott estélyén felolvasta:

PEÉK GYULA áll. főreál isk. hittanár.
(Vége.)

Ugy hát miért idézted fel az istennő haragját Trója ellen? Hol vetted boldogtalan azt az almát, mely vesztét okozza Trójának? ...

Hol vettem hol vettem! ... hát a spájzból vettem! Tehetek én arról, hogy egyszerre három istennő akart masáncki almát enni? Hát almazállítója vagyok én az olimpisi istenasszonyágoknak?

Es az éj nem borult el e szavakra. Trójában nyugalom volt. Trója aludt. Csak lenn a királyi lak oszlopai alatt estek a hold sugarai egy özvegy lámpagyújtogatóra, ki erősen hízelt a palota szakácsnéjának. Egyébként Trója aludt.

Ekkor azonban megnyílt a faló oldala. Egy himnlőhelyes görög baka dugta ki fejét nagy óvatossan és bandzsi szemével kinézett az éjbe. A hús levegőtől nagyot trüsszentett. E zajra a falóban elrejtőzött 300 vitéz egymást taszigálva ugrált ki. Feltörték a kapukat, beeresztették társaikat... és a trójaiak reggel arra ébredtek fel, hogy egész városuk rom- és hamu.

Másnap reggel Schimán a híres régiségbúvár ásatni kezdett a romok között. Első kérdése is az volt: Haben szíki nicht den kleinen Kohn geszehn? ... És boldog volt, midőn megtalálta. Ime a kis Kohn! ... (Bemutat egy kis

Kohn.) Felfedeztetett előadás közben egy 1-ös osztályu diáknak zsebében.

A legérdekesebb régiségek, miket Schimán kiásott a romok közül, oly sok félek, hogy azokat mind bemutatni Zeley Imre urral, a friss újság szerkesztőjével szólva egyszerűen lehetetlen. Arra szorítkozom tehát, hogy csak a legbecsessebbeket mutassam be.

Ime a bebalzsamozott trójai faló! (Bemutat egy játék falovat.) Éles kritika mellett azonnal látszik, hogy ez nem az az igazi trójai faló... ez unokája annak... Hozzáértő ember azonnal látja, hogy ez ló... a Rotter cég számlája bizonyítja, hogy ez faló... minthogy pedig a történelem tanúsága szerint csupán Trójában volt faló, ez a ló tehát a trójai faló... Történelmi kutforrásainkat olvasva híres régészek kimondták a véleményét, hogy ennek a kis lónak a nagyapja volt szerencsés gyomrába hordozhatni a 300 görög harcost.

Itt van egy elsőrgült pergamen... (Bemutat egy régi papirozt.) Látszik rajta hogy régiség. Hogy mit tartalmaz e régiség? ... ez oly kérdés, melyre csak a késő utókor fogja megadni a választ. Laci bátyánk a nagy kotilion rend boldog birtokosa azt állítja, hogy ez volna az a házasságlevél mit az özvegy lámpagyújtogató ígért a palota szakácsnéjának, midőn a hold sápadt fénye megaranyozta őket.

Minden trójai régiségek között kétségkívül legérdekesebb szép Heléna kardja. Ehhez csak nagy protekcióival a moóri-konsulatus útján juthattam.

Ime a kard, mit szép Heléna kezébe forgatott. (Bemutat egy nagy fakanalat.) Roppant

illigrán mű. Azóta is ez a szép Helének fegyvere, mellyel már sok házi jelenetet intéztek el.

Most pedig hagyjuk el Tróját s vitorlázzunk a klasszikus görög földre. Itt minden tört oszlop, minden berek, minden rom a régi világra emlékeztet. Szinte látjuk magunk előtt Athent Perikles korában a lüdüklő Akropoliszt, oszlopai és bámulatos lépcsőzetét, melyen Szokrates tanítja az ifjúságot. Azt tanítja, hogy a lélek halhatatlan. Az ifjúság csodálkozik és éljenez! Szokrates siet haza, hogy elmondja feleségének Xantippének az ő sikereit. A jó asszonyság már a lépcső tetejéről kiállott le hozzá. Hol jártál már megint te izé, te lump! A jámbor bölcsész ijedében így kiállott fel: Ne haragudj Xantippe, tisztességes helyen voltam a katolikus körben kibiceltem a Nagy urnak. Te pogány te! te voltál a katolikus körben? ma már minden athenei polgár, ha éjfélig odamarad csak azt mondja, hogy a katolikus körben volt. Ne neked! és leontotte egy dézsa vízzel.

Szokrates lerázza magáról a vizet és csak ennyit mondott: Tudtan, hogy menydörgés után eső következik és othagyta Xantippét. Kiment újra az ifjúsághoz és még erősebben hangszólította, hogy az ember lelke halhatatlan. Az nem lehet ugymond, hogy akinek itt a földön egy Xantippéje van az ne nyerjen jutalmat a más-világon. Az ifjúság frenetikus tapsban tört ki... Micsoda rendhábortás ez? ... És a 72-ös számú konstábler azonnal a polciára vitte Sokrátest... Tanításáért méregpohárra ítélték.

Ime a becses régiség, melyből Szokrates utóljára itta a mérget. (Bemutat egy esetlen cserepáfcakat.) Régiségteni neve begre, fehérvári

Mai lapunk 6 oldal.

melynek hivatalos neve, hivatalos nyelve a magyar, egybe se hivatalosan, se másképp nem az. Nemzete nincs, csak honpolgárai. Egy hordó tokaji bor az egész, melyből naponként iszik a kivándorlás és a végrehajtó, aztán feltölti lőrével, ma már se ize se büze, de a hordó azért tokaji. Nyissuk csak ki ezt a bemeszelt koporsót melyről már a külső meszelést is leáztatta a belső pusztulás nyirkossága. Polytonosan erkölcsi és társadalmi nihilizmusról panaszkodunk, nagyképűsködve, majdnem Röntgen-sugarakkal elemzük a kivándorlás és másnemű nemzeti pusztulás okait, pedig a legnagyobb ok, mint az Ararát hegye mered ki az özönből, hogy Noe még iránytű nélkül is rajt akad. Haza nélkül csak két nemzet tud megélni: a zsidó és cigány. Egyik kunyhóban lakik és palotába jár, a másik palotában lakik és a kunyhóba jár. . . indulót huzni és mindenik megél. De más nációnak csak a saját földén él meg; ha letépi onnét, elszárad. Atilla, Szent István, IV. Béla, Mátyás honalapítók tisztában voltak ezzel, hogy népük számára a nagyvilágon e kívül nincs hely, s azért védtek haláláig.

Sajó, Mohács és Világosnál csak a győzők zászlóval takarták le a megtört nemzetet, de el nem terneték. Ma a saját földjével akarják a körülmények behatolni, hogy végleg elpusztuljon. Ki látott föld nélkül agrár nemzetet? Hát nézzen meg minket.

Magyarországnak közel 20 millió lakossága van és ebből csak 2 millióan van földje, a többinek egy marok sincs. És ennek a 2 millió földtulajdonosnak földje 61 %-ig beperelt adósság ellenértékét képezi. A statisztika sötét lapjai szerint 70, 80 sőt 90 százaléki megterhelt birtok nálunk egészen közönséges dolog. És nincs megállapodás. Évenként vagy 200 millió korona új adósság fekszik a magyar földre, melynek halálos nyomása alatt évenként 20 ezer birtok, átlagosan 47 millió korona kényszerárban kerül árverés alá. Ha hozzá képzeljük a be nem perelt váltó és egyéb személyi hiteket és a kényszerből, de szabad kézből történő földeladásokat, teljesen megérthetjük a kimutatások azon tételét, mely szerint hazánkban naponként 30-40 csalá-

lád megy tönkre: évenként tehát átlag 2000 család.

Vegyük elő itt a Röntgen-sugarakat és az iránt érdeklődjünk, hogy kik azok a tönkremenetel és azok a 70, 80 százalékra uszó földbirtok tulajdonosai.

Majdnem kivétel nélkül magyarok. A közép birtokos nemesség már eluszott; a huszezer dobszóval induló birtok a kisgazdái volt; a 80 százalékos szabad (dehogy szabad) kézből eluszó birtok a főnemességé volt, vagy ha még meg van, holnap nem lesz. Hogy ki az új földesur és az új nemes, sőt ki az „ujmagyar,” arról ne szóljunk, hiszen a nemzeti bánat kedves költője, Tompa is csak a magyar „Gólyához” intézte panaszát, annak is megiltotta, hogy másnak szólnon róla, nehogy megutáljon bennünket valaki.

Ez a földindulás a magyarra végzetes, ha hamarosan egy villanyütés, a feltámadás esodás erőfeszítése, a nemzeti öntudat villámszerű cikázása meg nem állítja azt. Mert ez a földindulás oly géptani pontossággal halad előre, mely elől nincs a magyarnak kitérője. A mozdonyoknak kell megfordulni, mert a síneken fekvő állózat nem mozdulhat. Hogyan is?

Átlagos 61, sőt sokszor 70, 80, 90 százaléki terhelés van a birtokon. Annak kamataja átlag 10 percentet képvisel, hiszen nem ritka a 12, sőt 20 százalékos terhelés sem. Azt pedig mindenki, a ki a mai magyar nyers áruk piacán ismerős, tudja, hogy csak a kis és belterjesebb gazdaság dolgozik 5 százalékos tisztanyereségen felül, de abból egész nagy családnak kellene megélnie; a nagyobb és külterjesebb gazdaság fennmaradó tiszta jövedelme pedig az öt százalékon alul marad. Világos tehát, hogy a jövedelem sokszor a kamatra sem elég s ez okozza azon kérelhetetlenül borzasztó statisztikai tételt, mely szerint évenként vagy 200 millió korona teher-többlet mutatkozik a magyar föld fokozatos megfajlására.

Ugy a hatmilliárd államadósság, mint a majdnem annyi perelt terhelés, sőt köztve a váltó és személyi hitelek is idegen pénzforrásból öntötték el hazánk vérverejtékes földét. Annak fele tehát idegen tulajdon, a másik felének fele zsi-

dóé, s a megmaradt legkisebb darab, melyen sitve kell utolsó termés gyanánt a vándor és koldusbotnak való ágat levágni . . . a magyar! Mi segít? Az új Honfoglalás. A föld terheinek oly irányu megváltása, a magyar földesurának oly természetű irányítása, melyben a nemzet fia, tehát a magyar hit vissza az édes anyai föld kebelére.

UJDONSAGOK.

Pártértekezlet. Az országgyűlési néppárt f. hó 2-ikán értekezletet tartott ifjabb gróf Zichy János elnöklésével. Mindenekelőtt a tisztviselők fizetésrendezéséről szóló törvényjavaslattal foglalkoztak és ezzel kapcsolatban ana határozati javaslatot, melyet Rakovszky István a pénzügyi bizottságban benyújtott. A párt magáéva tette Rakovszky István határozati javaslatát s elhatározta, hogy a törvényjavaslattal a képviselőházban leendő tárgyalásánál eben az irányban foglal állást. A följő ügyek elintézése után a párt a politika megvitatására tért át. Hosszabb vita után, melyben a párt tagjai közül számosan vettek részt, egyhangulag elhatározták, hogy a párt a szövegben levő katonai javaslatok ellen *energikusan folytatni fogja a küzdelmet az országgyűlésen.*

Harc a kongregációk ellen. Budapestten letelepedni óhajt egy jötekevény társulat, a Maria-kongregáció. Ebből az alkalmából egy csomó zsidólap, köztük a helybeli krajczony zsoldgár is jónak látja kirohanni az új intézményt, a rettenetes veszedelmek, a kongregációk ellen. Van ebben a kirohanásban valami komikus és valami boszantó. A komikum netovábbja, hogy *horzong* a zsidó sajtó olyan új intézménytől, a milyennel évek óta találkozik, sőt talán jötekevények is érezték, köztve vagy közvetlenül. Van Magyarországon kongregáció nem egy és még senkinek se jutott eszébe ellenük támadni. Hogy egyébre ne hivatkozzunk: a szent Vince-rendi apácák, kiknek szeretetét áldva emlegetik a szegénység és a kór sújtottjai, szintén kongregáció tagjai. Ugyan hol állana a jötekevény Magyarországon, sőt városunkban is szent Vince leányai nélkül? Támadni egy intézményt vaktában, a tudatlanságnak ép oly fokára vall, mint az elfoglaltság sötétségére is.

Boszantó ezzel szemben a bevándorló „idegen földesurak” dicsérete. Tudjuk, kikről van szó,

diálekussal: bögre; különben pedig kis fazék. Maga a totya alak azt mutatja, hogy méregpohár. Jellege egyenesen atheni stile vall, és ha nézzük a felírást: VÉ, isz, ami magyarul annyit tesz, mint jaj annak, ki e pohárból iszik, állítá-sunk beigazolódik. Pedig a régészek mint oly sok másban itt is tévedtek a felírást illetőleg VÉ isz, annyit tesz, mint Veisz. Ez a Veisz pedig bizonyly atheni fazekas volt Szokrates korában.

Ki ne ismerné a másik híres görög bölcsészt Diogenest? Ez egy igen szegény ember volt, ki hordóban lakott, mert nem tudott házbért fizetni. Egyszer világos nappal lámpával ment végig Athen utcáin. Midőn azt kérdezték tőle, hogy mit keres nappal a lámpával azt felelte, hogy embert keresek. Az a hordó melyben a híres bölcsész lakott az elveszett, de a lámpa az megvan.

Ime Dr. Diogenes lámpája! (Bemutat egy kézi éjjeli lámpát.) Maga a lámpa első tekintetre igen egyszerűnek látszik. Mégis a régészek sokáig vitatták azt, hogy miért van a kerek nyílás a lámpa tetején? Végre egy német régész alapos tanulmányt írt e kérdésről és bebizonyította, hogy a bölcsész e kerek nyíláson át fújta el a lámpát.

Csodálatos azonban, hogy Diogenes korában lámpával kellett az embert keresni. Vagy nagyon kevés ember volt akkor vagy Diogenes nem értett a természetudományhoz. Hisz ma már mindenütt ott van az ember a természet flórájában, aquariumában, herbariumában és lámpa nélkül is megtaláljuk. Nézzük csak figyelemmel: Az ember feltalálható a természetben mindenütt. Ott van a vérszopók között ezek között; említendők az uzeorások, banditák, zsebmetzők és végre-

hajtók; ott van a madarak között; ide tartoznak a pocták, táncosnék, jómadarak, enyvesmadarak, szajkók, gimpiák. Az erszenyesek osztályába tartoznak a Rotsidók, bankárok, főképénzesek, a közönséges fialhordó és fehérvári cigányasszonyok; a házások osztályába tartoznak a tekenyösbékák, csigabigák és háziurak. A cápához tartoznak a 150 kilón felül lévő emberek. A vastagbőrűekhez: a szemérmetlenek, szemtelenek, arcátlanok és tolakodók. Az amibiumok közé tartoznak azok az emberek, kik a bort épen úgy megisszák, mint a sört, ez nagyon veszedelmes faj. A bogarak osztályába tartoznak a dandik, arszlánok, naplopók, stutzerék, katica bogár és a sokvállfajú csodabogár. Tömerdek ember található az állatok között, ezen a címen majom és számár. Ez az utóbbi nagyon szapora faj. Hazája Europa, Ázsia, Afrika, Amerika és Debrecen.

Bámulatos, hogy Diogenes mégis lámpával kereste az embert.

Görögország klasszikás földjén járva lehetetlen, hogy eszünkbe ne jusson a görög mithosok csodás alvilága. Ha mi csak egy kortyot is ihatnánk Lethe vizéből bizon nem hirdetnék az ujságokban, hogy nincs többé kopasz fej.

Ime egy palack . . . telve Lethe életitalával! (Bemutat egy üveget.) Ez nem medicina . . . ez maga az élet itala: ezt a régiségbuvárok már elismerték. Találatott e palack egy hirkániai pásztor tarisznyájában ezelőtt 3000 évvel reggeli 8 órakor. A ki e Lethe vizből iszik, az elfelejt lelkének minden fájó gyötrelmét, elfelejt adósságait, multjának minden kellemetlen emlékeit. Délben nem felejt el ebédezni, de reggel elfelejt meg-mosdani.

Felírása érthetetlen a tudósok előtt. Egy már régen kiveszett nép nyelvén lehet írva a felírás. Híres francia és angol régészek megállapították, hogy a felírat ék írás, a mi a Fáraók alatt divatozott, de az írás megfajtése még ma napig sem sikerült. Olvasni tudják, de hogy a szavak mit jelentenek, azt csak 21-ik század tudósai fogják megfejteni. Legjobb nevű tudósok véleménye szerint a felírás így olvasando . . . *englise bitter!* . . . hogy ez mit jelent? . . . ki tudna erre feleletet adni?

Elhagyva Görögországot, szálljunk tengerre és induljunk a citromok honába. Nincs elragadóbb, mint egy utazás a tengeren. Kin vagyunk a Földközi tenger hullámain . . . Alattunk a vízfölvölünk az azúr kék ég, bennünk pedig sajátságos érzések kezdenek háborogni. A tengert ugyanis — minden időben — csak tengeribetegségre szokták használni az emberek. Megkönnyebbülve érkeztünk tehát Itália örökké mosolygó ege alá. Fülhájözva a sárga Tiberis folyón, előttünk terül el Róma, a világ királynéja.

Tekintettel azokra, kik csak hétig tudnak számlálni, Rómát hét dombra építették. E dombok között legnevezetesebb a Kapitolum. Livius történetíró szerint, a rómaiak a Kapitolumon tartották az összes libákat. Ki ne ismerné a kapitolumi ludak történetét? . . . Ezeket az énekes madarakat, államköltségen tartották itt bezárva, s a ludak őrizetére mindig egy falusi libát tartottak.

A Kapitolumból lejövet, balra, a Dinnye-utca sarkán állott egykor Julius Caesar márvány-palotája. Az elszólt régi dicsőség borongó árnya nehezik az épület tört oszlopaira. A nagy Caesar árnya int felénk, azé a Caesáré, ki egy millió ellenséget jelt meg, s kinek tört szobra

csak hogy a zsidó-sajtó nem akarta megnevezni őket. Az „idegen földesurak” mellett elfeledték felemlíteni az idegen *korcsma-urak*, az idegen *úrszordásúrat* és még egy sereg pájeszos *idegen urak*, a kiknek ősei sippal és bugyorról bejöttek a keresztény Magyarországra és utódaik ma is csak annyit tudnak a magyarságból, mint őseik: a magyar vagy rutén nép kizsákmányolását. Ezeket állítják szembe a kongregációkkal, melyeknek tagjai közt akadhat egy-két évig idegen, de aztán *magyarrá* lesz valamennyi. Mert őket nem a kamatos kamat és a szegény nép jóhiszeműsége, hanem a krisztusi szeretet hozza ide; amely a tanulatlansága miatt kiszípolozható szegény embert a hit és a tudás felegyével akarja erősíteni a lelkiismeretlen falkók ellen. Ez ellen pedig ki- nek lehet kifogása.

— **Értesítés.** Tisztelettel jelentem, hogy lakásomat az ügyvédi irodám f. évi március hó 1-ső napjától megyeház-tér 9. szám 1. emelet (Gróf Zsigray-Saint-Marsan-ház) áthelyezem. Tisztelettel, *Dr. Szilcs Andor* ügyvéd.

— **A város tervezője, a miniszter végez.** A belügyminiszter megemissitette a törvényhatósági bizottság ama határozatát, melylyel *Say Ferenc* építész a gyalogsági lakatya építésével ellenőri választotta meg. Az ügy előzménye ismeretes. A bizottság először a miniszteriumtól kért ellenőrt, később azonban *Say Ferenc*ben összpontosult a bizalom, megválasztása ellen azonban *Weißer György* biz. tag felebbezett, indokul hozván fel, hogy a bizottság három hónapon belül hozta meg határozatát. A miniszter ez alapján megemissitette a határozatot s újabb határozathozatalra utasította a várost. A város törvényhatósági bizottsága a januári közgyűlésen hozott ez ügyben újabb határozatot, mely szerint *Say Ferenc*et örjási többséggel újra megválasztotta. A határozat felterjesztett a belügyminiszterhez, a honnan ma következő leirat érkezett:

M. kir. belügyminiszterium.

Szám: 15311/903.
II-B.

A város közönségének

Székesfehérvár.

Múlt évi december hó 26-án 126190. sz. a. hozott határozatommal megemissitettam a város közönsége múlt évi 20215161. sz. közgyűlési azon határozatát, mely szerint a gyalog-

sági lakatya építésénél *Say Ferenc* építész választott meg ellenőri.

A város közönsége ezen határozatomat f. é. jan. hó 26-án tartott biz. közgyűlésében tárgyalván, 161575 sz. a. hozott határozatával kimondotta, hogy *Say Ferenc* alkalmazatit továbbra is a lakatya építésénél ellenőri.

Mint hogy a város közönsége határozatom félretételére s az azzal ellenkező rendelkezésre nem jogosult, hanem jogköré még abban az esetben is, ha nem felelbezés alapján, tehát a törvényes fokozati rendben hozott határozatról, hanem kormányrendelettel lenne szó, az 1886. évi XXI. t. c. 19. §-a szerint csak arra terjedne ki, hogy az ellen féljön, — annak megváltoztatását kérje; miátán a törvényszerű eljárás mellőzése s határozatom egyszerű félretétele s az azzal ellenkező irányban való rendelkezés a közigazgatás jogrendjét s törvényes jogkörömet sérti: a f. é. 1. 1575. sz. közgyűlési határozatot, mint törvénytelen cenzell megemissitem, s felhívom a város közönséget, hogy 126190/1902. sz. határozatomat most már félretélenül hajtsa végre, ahhoz képest *Say Ferenc*et a szóban levő építész tisztelettel mentse fel, s az ellenőrzés megfelelő módon eszközzése iránt intézkedjék, s ezek megtörténtéről hozzám jelentés tegyen.

Budapest, 1903. február hó 26-án.

A miniszter helyett:

GÜLNER s. k.,
államtákar.

Csakugyan kíváncsiak vagyunk, miként nyer elintéztet az az ügy. Nem oszjúk a miniszterium felfogását. Mert hisz a közgyűlésnek joga, sőt kötelessége volt határozni. Törvényes ok *Say* megválasztása ellen nem fog fenn, tehát joga volt *Say* ellenőri megválasztani. Hogy ez nem melyeknek nem tetszik, az ügyelme nem jöhet. Hogy a jelen miniszteri határozat nem az előzmények teljes tisztánlátása mellett hozott, az alig szenvedhet kétséget.

— **Adomány és köszönet.** A székesfehérvári városi takarékpénztár a jól. növegyet által felruházandó szegény iskolás gyermeknek 400 koronát, a fejméregyi takarékpénztár az egylet céljaira 160 koronát, a kereskedelmi bank 60 koronát voltak szivesek kezéimhez juttatni. Mindhárom pénztézet tekintetes igazgatóságának ez uton mond hálás köszönetet, nemkülönben báró Siebenrock Gusztávnának ugyancsak a szegények részére küldött 10 koronát is köszöni, *Keé István* né pénztárnok.

— **Krausz F. Vilmos,** a nemrég lezajlott esküdszéki tárgyalás hőse, — a mint halljuk — nem soká marad városunkban. Elhagyja gyermek-reményei s bánatai tanyáját. Hogy a mult minden kelemetlenségei annál kevesebb szállal kapcsolódjanak jövőjéhez, még a nevé is meg fogja változtatni. Az anyakönyvi hivataltól ki is vette már erre a célra iratát. Egyébként jól érzi magát, sőt nagy érdeklődéssel végignézte a „Lengyel zsidó”-t is.

Egyébként erről a színházi előadásról a „Pesti Napló” mai számában „Tarka kronika” címen a következőket olvassuk:

„Egy dunántúli városban izgalmas esküdszéki tárgyalás volt a nemrégiben. Gyilkosság vádjával megterhelve állott a törvény előtt a város egy tekintélyes polgára. (Ebben nagyon kételkedünk. Szerk.)

Az esküdszék, a hallgatóság, a bírák és az egész város közönsége úgy érezte, hogy bűnös a vádlott. De nem volt elegendő bizonyíték és így fel kellett menteni.

Tegnap ebben a városban vendégzerepelt Ujházy Ede. A „Lengyel zsidó”-t játszóta zsuftól haz előtt, mely lelckezetet visszafújva nézte a mester játékát.

Elkövetkezett a híres harmadik felvonás, a melyben Mathis polgármestert ahmában tépésik a lelckismeret rémei és felvelelendik előtte ifjúkori gyilkos tetteinek szörnyü históriája.

Emmél a jelenetnél minden szem elfordult egyszerre a színpadról. Halk sutogás támad a a nézőtér:

— Nézzetek, milyen sapadt!

— Meg elajult!

— A veríték gyöngyözik a homlokán!

... ott a nézőtérben ült előrehajolva a fölmentett vádlott. Arca halálsápadt volt, de medten előre hajolva, kitágult szemmel szegződött a színpadhoz és csak fogának vacogása árulta el, hogy még van benne élet.

Maga Ujházy is zavarba jött egy pillanatra, amikor észrevette, hogy a mit ő a színpadon művészi illúzióval alakít, azt retentő realitással imitálja valaki a nézőtérben!

— **Köszönetnyilvánítás.** Felejthetlen gyermekem, *dr. Marosi* Rudolf törvényszéki joggyakorló elhunytá alkalmával oly sok oldalról nyilatkozott meg a részvét, hogy köszönetemet kifejezni az egyesekkel szemben képes nem vagyok. Mindenek előtt hálás köszönettel tartozom főt. *dr. Vicsola* Alajos püspöki szertartó urnak, a ki szeretetének melegével a fájdalom nehezében apostoli munkát végzett s a hit pótol-

boszut líhegve néz most a gyáva utódokra, kik roppant hakstokokon hamis szalmit és sipusos tésztát készítenek az ő terméiből.

Itt ölték meg őt, a lángeszű hadvezért! Megölték jóbarátait, törtmártott szívbesaját, külön, fogadot fia.

Ime a tör, mit Brutus Caesar szívbe mártott. (Bemutat egy fehérvári bugyit.) E régiség Alba-Régiába találtatott, hova Brutus menekült a gyilkosság után. Brutus ugyanis tudta, hogy Alba-Régiában majd ritka betűkkel veszik fel a jegyzőkönyvet gyilkosságáról.

Mutogatják Julius Caesar palotájában azt a mellényt is, melyet a gyilkosok 21 tórszurással egészen hasznavehetelenné tettek. Eme régiséget nem mutathatom be, mert nem találtam gazdaságosnak megvenni egy oly mellényt, melyen előbbi gazdája 21 lyukat csinált.

A nagy Caesar palotájából kijöve, meghattottan közeledünk az antik Róma leggyönyörűbb helyéhez, Livia oszlopfolyosóhoz. Mily fény, mily pompa ömlik el az emberi művészet e csodás helyén? ... A márványnak minden árnyalata képviselve van itt, és bámulatos szivárvány színekben török meg a haryatló napsugara a fel-séges oszlopokon. Megilletődve fordulunk be a Pollák ház sarkán ... és ime ... ott látjuk Cicerót egy korinthusi oszlopnak támaszkodva. A haza attyja a „Tejesközbe” bámul. Elméjében Catilina összeesküvését forgatja. Ajkai már vagy 20-szor suttojják: Quo usque tandem Catilina? ... Készül a holnapai vádbeszédre Catilina ellen. Bizonyos, hogy megfogja mosdatni Catilinát holnap s ezért kezbe Kneipp Vizkram-című művét tartja, s belőle nézi ki, hogy milyen öntés lesz a leghatásosabb.

Livia oszlopfolyosóinak végén áll a híres Dória palota. Ki ne ismerne a Dória palotát! Aki nem ismeri, az jöjjön velünk és tanuja lesz egy szomorú jelenetnek. A palotának egyik pompás termében Doria Angyalika grófnő épen most ad kosarat br. Habenixnek. Mi lehet az ilyen kosárban:

Annyi bizonyos, hogy a kikosarazás rossz szokása még napjainkban is diszlik. Nekem egy barátom kilenc kosarat kapott már. Egyet nekem adott, hogy mutassam be elretentésül, hogy mily sok mindent kell adni egy ilyen kosárban.

Ime a kosár! (Bemutat egy kézi kosarat.) Van benne egy régistülű üveg ... Ebben az üvegben van az a sok bizonyos sóhajás lefojtva. Benne vannak azok a megkeseredett édes-bus vágyak fölereszte esendes epkedéssel ... Rózsaszín felhőkben uszó légvárak, ábrándoktól átszőtt meláncollia hozzáfizve egy szál holdsu-gárral 47 pengőről szóló kifzetetlen viragkontó.

Ez nagy kosár! ...

Van benne egy nagy adag világfájdalom, megédesítve oldalnyalással, leszorítva az egész egy páncéldarabbal amiben a hős Hatyu lovagának képzelte magát. Itt vannak azok az elmaradhatlan levelek — kettő a papa kezébe került. Ennek eredménye az lett, hogy himen rózsaszálna szétszakadt.

Ime himen rózsaszálna. (Bemutat egy darab kötelet rózsaszín szallaggal áfonva.)

Ez a kosár, a fájdalmak kosara! Van benne félliter balzsam — fájó szívekre — egy vég flastromos vászon megsebzett szívekre — és a feneék 13 pakli svéblis gyufa.

Ez az emlékek kosara.

Ime itt egy fél pár papucs, egyszebb jövőnek jelképe; mellette egy skatulya hajfür, kolmizva.

Ime itt van két szimbolikus tárgy: egy kard és egy szív (Bemutat egy silli kardot és szívet) kedves emlékei az együtt átsátált legutóbbi országos vásárának. A szívbe ör-betűkkel van bevésve egy vergődő szív reménye s kétsége, három versben.

Mily mely érzés nyilvánul meg az első strobában:

Két krajczár-s fatányér
En meghalok magáér!

És a viszontlátás hó vágya, mily frappans hasonlatban nyer kifejezést:

Legyen az ablaknál este
S boldog leszek mint a kecske!
Borus hangulat, a bekövetkező katasztrófa sötét aggodalma nyilvánul meg az utolsó strobában Várni fogok rózsaszín reményem.

De a mama le ne ontsón a mosdóedénynyel!

Roppant kár a tudományra, hogy a vers többi részét a szívvel együtt megették az egerek.

Egyébiránt mindennel így vagyunk. Az idő-foga megöröl mindent.

Ime ... akik meg az idő fogát nem láttak volna ... meitőztassanak megnézni.

Ime az időfoga. (Bemutat egy nagy agyart.)

Ez a fog megöröl mindent — kivéve gabonáinkat. Ez a fog harapdálja lassanként azokat a mély barázdákat homlokunkon. Ez a fog az, mely leszedi a háziurak háziról a tetőt és vakolatot. Ez a fog soha nem vásik el — az idő-foga megrája még legkeserűbb esztendeinket is — népek és nemzetek nagy alkotásait porrá őrli és megrája cipzőinket.

Az időfogáról és a műfogakról azonban majd egy másalkalommal fogok szólni.

hatlan vigaszával az örök boldogságot biztosító gyermekem számára. Kösztönettel tartozom még mindazoknak, a kik részvétüket nyilvánították, a ravatnál, illetve a temetésen megjelentek s ez által anyai szívem mérhetetlen fájdalmát a szeretet balzsamával enyhítették. Az Ur adta, az Ur vette el tőlem! Legyen áldott az Ur szent akarat! Székesfehérvár 1903 február 28. Özv. Marcsi Imréné.

— **Keresztút megáldás.** Megható ünnepélynek volt színhelye vasárnap a Fejér egyházmegyei Tinnye község. Ugyanis, az évtizedeken át nem gondozott és számalomra méltó elhagyatottságban sinnedt templom — Knežits József plébános másfélévi áldásos működése után, javarészeben az ő, valamint hívei egyesített erejéből nem csekély költséggel — magasztos céljához méltó karba helyeztetvén — a még hiányzó és ugyancsak a plébános és jámbor hívei adakozásából beszerzett s a plébánia templomban felállított „Szent-Keresztút” dr. Várogy Gyula megyéspüspök ur ő méltóság kegyes engedelmével, ft. Medits Nándor a pilis-csabai lazarista zárda főnöke gyönyörű beszéd kíséretében megáldotta. Maga az ünnepély csendes és egyszerű, de jelentősége fenséges és magasztos volt. A szemlélő lelke a keresztút történetét átérve szinte epedve óhajtja, hogy a nemes példa buzdó követőkre találjon s mindnyájan felkeressenék a boldogságunkat egyaránt megváltott szenvedő Jézust, emlékeztetve most kezdődő fájdalmas keresztútjában.

A szabad-battyányi hívek a saját áldozatkészülgük folytán egy szép keresztutat állítottak fel csinos templomukban, a melyet tegnap áldott meg P. Kudelka Gellért sz. ferencendi házfőnök. Meglepett volt a templomtól zsfolaság megtöltött közönség áhátata, a melyvel a megható szertartáson résztvettek. Később a község elöljárósága Walper Mihály jegyző vezetésével testületileg köszöntö meg P. Kudelkának jószágát, hogy a megáldást eszközölni szives volt.

— **Halálozás.** Egy fardhatlan, szorgalmas családjára Krcut János székesegyházi egyházi munkában kimerült neje költözött égi honába. Ma délután temetett el nagyszámu közönség igaz részvéte mellett. A gyászestéről a következő jelentés számol be:

Krcut János és gyermekei: Karolin, József, Jani és Annuska, ugy a maguk valamint az összes rokonság nevében fájdalomtól megtört szívvel jelentik, hogy szerették jó neje, édes anyjuk, sógoronjuk és rokonuk **Krcut Jánosné** szül. Kováts Karolin f. hó 27-én d. e. 9 órákor, hosszúságos szenvedés és a haldoklók szentségének ajtatos felvétele után életének 51-ik, boldog házassága 22-ik évében elhunyt az Urban. A drága halott hült teteme f. hó 28-án d. u. fél 5 órákor a róm. kath. vallás szertartása szerint fog Szt. István-tér 1. sz. gyászházából a Feltámadási (csutor) temetőben nyugalomra tétetni. Az engesztelő szt. mise-áldozat a megboldogult lelki üdvéért ugyancsak e hó 28-án reggel 7 órákor a székesegyházban fog a Mindenhatóknak bemutatattani. Székesfehérvár, 1903. február 27-én.

— **Az iparos ifjak önképzőköre** március hó 8-án d. u. 3 órákor tartja rendes évi közgyűlését a körnek Palotai-u. 33. sz. alatti helyiségében. A tárgysorozat lényeges pontjai: a zárszámadás tárgyalása, a tisztikar és választmány megalakítása.

— **A szent István temetkezési társulat** a napokban tartotta rendes évi közgyűlését a tagok élénk részvétele mellett. A zárszámadások tárgyalása után a tisztikar alakították meg. **Grenspurger** István apátkanonok elnök és **Lauser** János alelnök korukra s egészségi okokra való hivatkozással eddig ügybuzgón betöltött tisztségükről lemondván, a közgyűlés fardhatlan tevékenységükért köszönetet mond s érdemeiket jegyzőkönyvbe iktatja. Egyhangú felelősséggel töltötte be a közgyűlés az ekként megüresedett állásokat. **K. Horváth** István belv. plébános elnöknek, **Trenkó** József alelnöknek választott meg. Ellenőrré néhai **Lasits** István helyébe lelkes közfelkiáltással **Richter** István kereskedő, városi biz. tag választott meg. Megnyugtató bennünket a választás eredménye, mert a kifáradt régi munkások helyébe ugyanolyan lelkes, buzdó férfiak kerültek.

— **A szélhámos amerikai ügyében** a nyomozat a lehető legszélesebb körre kiterjed. Erdekés adatok kerülnek nap-nap után felszínre, a melyek mind arra vallanak, hogy Spitzer-Csatári-Fischer élete a csalások egész lánca. 1882-ben az állatorvos növendékek közt szerepelt. Inditványára az akkor jubiláló Thanoffier tanárnak aranytollat vesznek. Mire kiderült, hogy az aranytoll — réz, Spitzernek már nyoma veszett.

Tömör József vizsgálóbíró, bár dr. Csöppenszky Mihály minden lehető elkövetett a világszámó érdekében, elrendelte az előzetes letartóztatást. Ez ellen a védő felfolyamodással élt, a vádatánacs azonban e tekintetben még nem határozott. Azt hisszük azonban, hogy a rejtélyes amerikai most az egyszer nem lesz képes bekötni a hatóság szemét.

— **Nyilvános köszönet.** A Fejérmegyei takarékpénztár volt kegyes a székesfehérvári r. kath. tanítók egyesületének 50 koronát megszavazni. Ezen nemes adományért fogadja egyesületünk nevében legáltalánosabb köszönetemet. — Székesfehérvár, 1903. február 28. — **Szepesy Géza** egyesületi pénztáros.

— **A legutóbbi közgyűlésről.** Erdekesebb ülése már rég volt városunknak a csütörtökön. Debrecen város átirata, mely a törvényhatóságot állásfoglalásra szólította a katonai javaslatok ellen, izgatott várakozást keltett. Mindenki a kormánypartiak állásfoglalását leste. Hiszen alig egy-két hét előtt gorbombakodtak Zichy Jenő gróffal, mert a katonai javaslatok következtében odahagyta a kormánypartot. Mi lesz? Hogyan lesz? Az ellenzéki szónokok legalább tizen keszen várták a támadást, hogy Debrecen város átiratát, illetőleg a vérg sanyargatókat magyar nemzet jogait védelmezzék. De nem volt semmi nesz és semmi zaj. Néma helyesléssel fogadta mindenki, hogy igenis, a katonai javaslatok oly igaz akarnak akasztani a magyar nemzet nyakába, a melyet az elviselni nem tud, megszakad alatta. Szép volt, hogy a kormánypart ezt maga is elismerte. Szébb elégtételt aligha adhatott volna Zichy Jenő grófnak. (Mit szől azonban ugyancsak a helybeli kormánypart oszlopos támogatója és szócsöve: a sponót!?)

Szabó Bakos András inditványát pedig a színházi kezelés ügyében oly figyelemmel hallgatta mindenki, hogy a légy zümmögését is meg lehetett volna hallani. Akadt közben sok derültesség is, érdeklődő közbeszólás is. Végén legalább általánosságban mindenki igazat adott a felszólalásnak. Sőt — a mi igazán szép — maga Havranek polgármester is odament Sze. Bakoshoz, megsimogatta a fejét és azt mondta: „Hiszen van ám ebben a fejben valami.” Igazán dicséret illeti a polgármestert, hogy az igazságot ő is dicséri.

Hanem egy kis hiba mégis esett a kréta körül. Bilkei Ferenc felszólalására, midőn az a színház megmételtyező hatását tette szóvá, azt vágta oda a polgármester: Neveljék jobban az ifjuságot. Egy közbeszólás erőlyesen visszautasította a vádat. Csodálats, hogy a polgármester a papságra akarja venni a nép romlottságának odiumát, a mikor a színház erkölcsrontó irányát szóvá teszik. Persze ő azt nem tudja, hogy a papság nemcsak az iskolában, hanem a kath. körökben is mindent elkövet, hogy a népet a régi jó erkölcsök terén megerősítse. De hát a polgármester ur nem szokott az ilyesmiről tudomást venni. Azonban tegyük fel, hogy se a papság, se a tanítók kar nem tenné meg a kötelességet a nép nevelése körül, vajjon lehetne-e azért egy polgármesternek a színház korrumpáló hatását védelmébe venni. Szinte csodálunk a tapintatos, mindig diplomatis és körültekintő Havranek Józsefét, mikor ilyesmire engedte magát ragadtatni. Egyébiránt látta mindenki, hogy a polgármester ur a csütörtöki közgyűlésen mód nélkül ideges volt. Nemcsak a népevelőbe ütközött bele, hanem Tóth Arthurbá is, dr. Saára Gyulába is, szóval mindenkibe, a kinek a véleményére reflektálnia kellett.

— **Katonazene.** Holnap, azaz vasárnap este a helybeli honvédeknek tréfás műsorral hangversenyt tart az Otthon-kávéházban.

— **Halálos lövés.** A szesz italnak mérték nélküli élvezete ismét áldozatot kívánt. Az eset részletei a következők. Horváth Imre helybeli lakos pálinkát főzetett id. Erdzbrucker József ráchégyi présházában. Együtt időgáltak már a délután folyamán id. Erdzbrucker, Horváth Imre és Farkas Ignác. Már az esti órákban vetődött oda Filó Ferenc ráchégyi lakos, vincellér, a ki az italozásban lépést tartott a többiekkel, sőt le is főzte őket. Ugy 8 óra tájban gyarapodott a jöhangyulatan levő társaság. Varga Mihály disznókereskedő, Felsőkirálysor 31. szám alatti lakos lepte meg a borozókat Erdzbrucker Istvánnal. A bor dolgozott, a jókedv nőtön-nött s mert a bort gyarkorta váltották fel pálinkával, a társaság egyik-másik tagján az ital már nagy erőt vett. Ezek között volt Filó is, a ki úgy 3 óra tájban szótlanul távozott a présházából s csak egy negyedóra múlva tért vissza, kezében egy karabíner-revolverrel. Alig ért a présház elé, lövés dörge zavarta meg az éjszaka csendjét. Varga és Horváth kivételével a jókedvű társaság a lövés zajára kisetett s intették Filót, hogy a lövöldözéssel hagyjon fel. Filó azonban felemelte a revolvert s bekiáltott az ablakon:

— Ki akar meghalni közületek? Mert itt ma mindenki meghal!

Az öreg Erdzbrucker csitította Filót a nélkül, hogy gondolt volna a következményekre. Filó nem hallgatott a figyelmeztetésre, belélt az ablakon s Varga menten összerogyott. Horváth az ablak alatt egy lészán feküdt. Filó ezt sem kimélte. Benyult a fegyverrel, lefelé irányította csövét és ismét lőtt. A golyó az ablakdeszkát keresztülúrta s a lészán fekvő Horváth jobb oldalát sértegte meg. A rendőrség hirtelenben értesülvén az esetről Róv főkapitány dr. Aróky ker. orvossal és Sulyok rendőrbiztosai a helyszínére siettek. Varga még élt, de szőri már nem tudott és néhány perc múlva meghalt. A golyó jobb csipője feleit hátul furódott a testbe s nem jött ki. A halál közvetlen oka belső elvérzés. Horváth könnyű testi sértest szenvedett. Ma **Tömör** vizsgálóbíró helyszíni szemlét tartott s a hulla boncolását elrendelte, a mi holnap d. e. 9 órákor fogantatásaitik. Filó Ferencet a rendőrség letartóztatta s ma kihallgatattván, az esetről tudni nem akar. Az ügy természetesen esküdtszék előtt nyer elintézés.

— **Bűnügyi főtárgyalások.** A székesfehérvári kir. törvényszéknél 1903. évi március hóban a bűnügyi főtárgyalások a következő sorrendben tartatnak meg: Március 11-én: Forai Rezső hiv. sikkesztás büntette. 7-én: Derecskei István és 11 társa s. testi sértes büntette, Kecskés András hatóság elleni erőszak büntette, Sefcsik Sándor lopás büntette. 10-én: Armuth Lajos és 1 társa rá. galmazás vétsége, Juhász István és 2 társa s. testi sértes büntette. 11-én: Armuth Lajos és 1 társa rágalalmazás vétsége, Klock Mátyas 2 rdb. lopás vétsége, Csapó János és 1 társa lopás vétsége. 14-én: Varga József rágalalmazás vétsége. Máté Imre hat. elleni erőszak büntette, Terkán Sándorné hat. elleni erőszak büntette, Lévy József lopás büntette. 17-én: Ifju Molnár Sándor közokirat ham. büntette, Mayerhofer Istvánné lopás büntette. 18-án: Lak János sulyos testi sértes büntette, Somogyi Lajos sulyos testi sértes büntette, Virág István hat. elleni erőszak büntette, Ifju Csurgó János lopás büntette. 21-én: Schmidt Károly zsarolás vétsége, Fehér Márkus nyilv. rágalmazás, Csanádi Józsefné és 1 társa lopás büntette, ifju Ispán Mihály sulyos testi sértes büntette. 24-én: Ujfalussy Mihály hat. elleni erőszak büntette, Kovács György sulyos testi sértes büntette.

— **Előkerítés.** Kinek olesó, örökös és teljesen áthatlan kerítésre szüksége van, azt csak Gleditschia (koronatóvis, krisztustóvis vagy fűskés lepényfa) csemetékkel készítheti legbiztosabban. Nagyobb és kisebb birtokok, hegyközségek, legelők, udvarok, majorok, kertek, temetők stb., stb., a legolcsóbban ugy kerithetők körül, hogy teljesen kulcsal zárhatóak. Ezer csemete elegendő kétszáz méter kerítéshez. Minden rendelkezés rajzokkal ellátott utasítás mellékeltek. Színes fénynyomatu díszes árjegyzékeket bárkinek ingyen és bérmetve küld az „Ermelléki első szőlő-oltrány-telep”, Nagy-Kágya, u. p. Székelyhid, melynek lapunk mai számában megjelent hirdetésére felhívjuk olvasóink figyelmét

— Mindenki tudja, hogy a Mauthner-féle impregnált takarmányrépamag a legnagyobb termést adja, hogy konyhakerti magvaiból a legjobb főzelék és zöldség terem és hogy virágmagvaiból fakad a legszebb virág. — Szóval a Mauthner-féle magvak a legjobbak, készletei a legnagyobbak és árai igen olcsók.

Ifjusági zarándoklat.

A magyar nép lelkéből kiirhatatlan Krisztus anyaszentegyháza, illetve annak látható feje, a pápa iránt tanúsított ragaszkodása. Tanúságot tett erről számtalanszor, főleg pedig most a kegyelet még bensőbben lobbant lángra, midőn XIII. Leo pápa ő Szentsege pászáságának 25-ik évfordulóját ünnepelte. A jubáris ünnep ünnepe a magyarnak is. Hisz a magyar teljesen szívéhez nőtt az agg főpapnak, ki nem mulaszt el egy alkalmat sem, hogy kedvelt magyar híveivel atyai szerietének melegét éreztesse.

Örömmel üdvözöljük tehát azt a néhány lelkes férfit, a kik időt és fáradságot nem kímélve zarándoktra zászó alá gyűjtik hazánk ifjuságot, hogy bemutassa hódolatát és erőt nyercjen Péter trónjánál.

Nem lehet kétség az iránt, hogy ez lesz a Magyarországiak legimpozánsabb zarándokcsapata. Egy Glattfelder, Izsóf, Fieber, általában véve a rendezőség tagjai már megtették ezt az utat, ismerik annak nehézségeit s az annak leküzdésére szolgáló eszközöket. A zarándoklat költsége, mint az alábbi felhívásból látnak, bámulatosan olcsó. Különösen figyelmébe ajánljuk olvasóinknak a szárazföldi utat, mely nemcsak hogy kényelmesebb a tengeri utnál, de gazdagabb tapasztalatokat is nyújt, a mi egy ilyen nagyobb utazásnál mindig figyelembe veendő.

A bő felvilágosítást nyújtó felhívás teljes egészében a következő:

Ez évben töltötte be Anyaszentegyházunk dicsőségesen uralkodó feje, XIII. Leo ő Szentsege, pászásága 25-ik évét. A kétezres éves egyház történetében csak kétszer ismétlődött, hogy Krisztus helytartója megérte Szent Péter éveit. Már e ritka eset is lelkes mozgalmat van hivatva előidézni a katolikus hívő világban, annál méltóbb az ünnepi hangulat s a lelkes hódolat, mivel XIII. Leo az, ki egy negyedszázados főpászásra s annak páratlan eredményeire tekint vissza egy Istentől megáldott páratlanul hosszú élet alkonyán.

Az a XIII. Leo ünnepe, a kinek sikerült kibékíteni az egyházat a modern korral s ezt visszavezetni amannak védő és áldó karjai alá. Az a XIII. Leo számol be 25 évi főpászorkodásáról, a ki legtekélyesebben teljesítette Üdvözítőnk parancsát: Legeltesd az én bárányaimat; a ki a lelkek örök rendeltetésének elérése céljából a legbővebben árasztotta szét Krisztus kegyelmének kincseit.

S a mi bennünket, magyarokat legkedvesebben érint az, hogy annak a XIII. Leonak ünnepe közel, ki Magyarországot annyira szereti, ki magyar híveinek hódolatát oly atyai jóindulattal fogadja mindig, ki annyiszor idézte elő a mult homályából a régi magyar dicsőség képeit s kinek állandó gondja, hogy a magyar nemzet ősi erényeihez hű és méltó legyen.

Nem természetesen-e tehát, hogy — midőn Szent atyánk nagy lelkét nemzetünk haladása és boldogulása iránt, oly élénk érdeklődés tölti el — megjelenjünk előtte e páratlan örömmünnepen minél többen magyarok, s biztosítsuk őt, hogy Magyarország jövőjében nem hiába remélt, nagygyá fogja azt tenni fiainak lelkesedése, keresztény, magyar érzülete.

Az isteni gondviselés megengedte, hogy a nagy Leo betöltése pászásága huszonötödik évét. Ne mulasszátok el magyar hívek! ezt a páratlan alkalmat, jelenjete meg a Szent atya előtt, tegetek tanúságot Magyarország keresztény szelleméről, a régi dicsőséghez való hűségéről s azon szent elhatározásról, hogy az ősk hűségére és hazaszeretete lelkesíti a ti szíveteket is.

Jőjete az örök városba nemcsak lelkesedni, hanem tanulni is. Keressétek fel a klasszikus műveltség emlékeit, melyeket az egyház az utókor számára megőrzött. Tanulmányozzátok a kereszt-

tény kor emlékeit, melyeket a krisztusi szellem által megtermékenyített lángész hozott létre. Használjátok fel a művelődésnek számtalan alkalmait, melyeket csakis Róma és Italia nyújt, s a zarándoklatban való részvétellel szerezzetek magatoknak egész életetkre felejtethetlen emléket.

Az ifjuság miként a jubileum kezdetén, az idén is megjelenik a Szentatya előtt a nagyhét folyamán, mely alkalommal Róma nevezetességeit is tanulmányozni fogja. Az egyetemi és középiskolai ifjak valamint tanáraik számára rendeztetik egy tengeri ut, melyben kísérők nem vehetnek részt.

De azok számára, kik a tengeri utat elkerülni óhajtják, egy szárazföldi utonál rendeztetik. Ez utóbbi április 4-én indul a déli vasut budai indóházából; 5-én d. e. érkezik Velenczébe s ott től két napot. 7-én délután érkezik Flórenczébe, hol egy napig tartózkodik. 8-én hajnalba érkezik Romába, s ott marad öt napig. A visszautazás szintén szárazföldön történik. Részvételi jegy ára: I. osztályon teljes ellátással menet utközben, Velenczében két napig, Flórenczében egy napig, és Rómában öt napig 370 kor II. osztályon 280 k. III. osztályon 175 kor. Az utazás végig gyorsvonaton történik; az I. osztályu utasok egyenkint, a másodosztályuak kettesével, a harmadosztályuak többenként lesznek elszállásolva egy szobában. I. és II. osztályon utazók részéről 50, III. osztályon utazók részéről 30 korona a jelent. kezés alkalmával, a többi április 1-ig fizetendő.

Ezen az utonál a tanulók kivül szülők és más kísérők, valamint bárki is részt vevet. Jelenkezni lehet március 15-ig Fieber Henrik Szent Imre Collegiumi praefectus, rendezőbizottsági titkár utnál, (lakik: Budapest, VIII. Ullói-ut 22. sz.) a kihez a részvételi díjak is beküldendők. A jelentkezést idejékorán kérjük, hogy a vasut és hajó iránt kellő időben intézkedhesünk. Felvilágosításért szintén nevezett titkár urhoz kell fordulni.

Keméljük, hogy a külföldi katolikusai mögött, mi magyar katolikusok se maradunk el, s a husvétii manifestáció méltó lesz Szentatyánkhoz, kilencszáz éves magyar multunkhoz, lelkesedésünkhöz és hűségünkhöz.

Budapest, 1903. február 15-én.

A rendező-bizottság nevében:

Dr. GLATTFELDER GYULA

a központi papnevelő tanulmányi felügyelője,
a Szent Imre Collegium igazgatója,
elnök.

FIEBER HENRIK

a Szent Imre Collegium praefectus,
titkár.

IZSÓF ALAJOS

a budapesti Maria Congregatio házfőnöke,
a „Zászlók” szerkesztője.

SEBŐK IMRE

a budai Maria Congregatio praesese.

TURI (T. LLMANN) BELA

az „Alkotmány” belmunkatársa.

SZÍNHÁZ.

Csütörtök, febr. 26.

Lengyel zsidó. Nemesak a mi véleményünk, hogy a tegnapihoz és maihoz hasonló játékban az egész szini évad alatt nem részesült a közönség. Természetesen nem a mi színészeinket, hanem Ujháziit kell a pompás játékért dicsérni. A miénk csak boszantották a közönséget, csak kirívóbbá tették a különbséget, a mi egy igazi művészlélek és a dilettáns játékosok között létezik. Egyebiránt úgy a tegnapi, mint a mai darab csak egy embernek készült, hogy művészetének csillogtatásával elkápráztasson. Maga a darab nem annyira művészi alkotás, mint érdekes. Mathis a lengyel zsidókorcsmáros meggyilkolja egy hozzátevedt vendéget, elrabolja pénzét s a holttestet egy mérszégető kemencében hamvasztja el. Bűnét lepel fedi: nincs bizonyíték. A bunda és a sapka, a melyek visszamaradtak, nem vezetnek nyomra. Mathis-ból „becsületes” ember, sőt polgármester lesz. 15 esztendő fedi már bűnét, a midőn korcsmárvendégei a rejtélyes gyilkosságról beszélgetnek. Mathis igazgató, de leplezni tudja bűnét, hiszen nincs bizonyíték ellene. Egyszerre száncsengő csilingel, a bűnös összerезzen, majd egy alak lép be épen olyan, mint az ő áldozata. Azt hiszi,

hogy az áldozat szelleme jelent meg s irtozatosat ordítva összeesik. Eddig az első felvonás. A második felvonás ut a „becsület” leplezgetésére. Mathisnak védőre van szüksége s ezért leányát elveteti egy csendőrőrszervezővel, a kinek ráadásul gazdag hozományt is ad. A lakodalmal alatt megrészegszik, majd szobájába vonul s lefekszik. A szintér megváltozik s a gyilkos éjjeli álmát látjuk. Ott ül a feketébe öltözött bírák előtt, kik a 15 év előtti gyilkosság borzalmas részleteiről vallatják. Konokul tagad, hiszen ő „becsületes”, mindenki annak tartja és „bizonyíték” nincs. Megjelenik egy hipnotizőr, a ki elaltatja és elmondhatja vele az eset minden részletét. Kötél általi halálra ítélik. A szintér újra megváltozik. A lakodalmas nép fölébreszti a gyilkost, a ki álmából fölriadva, még mindig érzi a kötelek szorítását, mely álmában a nyakára hurkolódott. „Vegyétek le a köteleket, megfojt” ordítja, aztán összeesik és meghal. — Nem művészi, de érdekes, pláne Fejérvártort. Ujházi játéka pedig feledtetett velünk mindent. A közönség lélekzetét visszafojtva leste minden szavát, minden mozdulatát, hogy semmit el ne veszítsen a mesteri játékából s hogy minél melyében a lelkébe vészhessen egy olyan alakitást, a mire éveken keresztül kellemes lesz visszaemlékezni.

Péntek, febr. 27.

Sodomain csendélet. (Vesztaszűzek.) No hát rémséges ez a fejérvári közönség — ugye direktor ur? Nem tudja a kedved bámulatos fantáziáját méltányolni. Már megmondottuk egyszer véleményünket a fontú vacakról, ő ennek dacára ismét előadta. És bár Margót exponálta benna, teljesen üres ház előtt. Ekkor ismét megmondottuk véleményünket és ő ennek és a közönség egyhangú diltó véleményének dacára ismét előadta a darabot és bár Margót megint exponálta benna, megint teljesen üres ház előtt. Nagyon gazdag ember legyen az, aki direktor létere ilyen passziókat enged meg magának. Kunhegyi ur, kedved kitűnő direktor, a fejérvári közönség rajong kedvedért.

Szól.

IRODALOM.

Eseményszámba megy a Jó Pásztor veterán prédikációs folyóirat 4 márciusi füzetének megjelenése. Az egy füzeti tizenhárom ivre terjed és 9 iven át a világhírű szónoknak, De Porto-Mauritónak hat bőjti szent beszédét hozza, a melyek csakis a Jó Pásztor megrendelői számára nyomattak. Az érdekes füzet tartalma:

Szétségimadásra. A valóság jelenléről. (Foly.) Sz. I. — Bőjt I. vasárnapjára. Miféle okok ösztönöznek a bőjti fegyelmű készséges föl-vállalására. Faber M. S. J. után Nyeste József. — Bőjt II. vasárnapjára. Jézus halgassuk, ha a hitetlen, a kísértő, a szenvedély szava szól hozzánk. Siposs Agoston. — Bőjt III. vasárnapjára. Mi teszi a gyónót némává. Faber M. S. J. után Nyeste József. — Szent József napjára. A szemérmesség erényéről. Rajz György. — Bőjt IV. vasárnapjára. A méltó szent áldozás föltételeiről. Siposs Agoston. — Gyümölcsöltő B.-A. ünnepe. A szüzesség erényéről és ama veszélyekről, melyeknek ki van téve. Magyar István. — Feketevasárnapra. Jézus panaszkodik a zsidók hiteltelensége miatt, a zsidók gyalázzák őt, meg akarják őt kövezni. Totola Lajos. — P. Da Porto-Maurizio Leonard Missió Beszédei. Válogatott hat nagybőjti szent beszéd. Fordította: N.—n. A halál. A halálra való emlékezés igen nagy kincs. — A hit. Az igaz hit ismérvei, áldásai. — Szeresd ellenségedet. Bocsássunk meg az ellenünk vétőknek, Isten is megbocsát, ellenkező esetben irgalom nélkül íté. — Az alkalmak. A kísértések ellen mindig csak futás volt és lesz a legjobb fegyver. — Az általános ítélet. Az utolsó ítélet borzalmai és örömei. — Az üdvösség mindennél többet ér. Az üdvösség föltételei fontos dolg; igen bizonytalan, ha egyszer eljártok föltételek, nem szerzitek azt vissza soha többé. Egész évre 8 kor. Megrendelhető: Jó Pásztor szerk. címén, Budapest, VII., Csömöri-ut 16. Ugyanott Örsz. Adám szentbeszédeinek I köteté. Advent I. Husvét VI. füzeve 4 kor., köveve 5 kor.

